

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
ІНСПЕКТОРІВ З НЕПОВНОЛІТНИМИ**

Дипломна робота з соціальної педагогіки
(освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»)

студентки 7 курсу 70 групи

галузі знань:

0101 Педагогічна освіта

напряму підготовки:

8.01010601 Соціальна педагогіка

Назарчук Тетяни Миколаївни

Керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент

С. М. Коляденко

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,

доктор наук в галузі соціології

Т. В. Семенюк

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З ПРОБЛЕМНИМИ ГРУПАМИ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ.....	6
1.1. Аналіз базових категорій дослідження.....	6
1.2. Основні напрями соціально-педагогічної діяльності з неповнолітніми, що мають девіантні прояви поведінки.....	15
1.3. Інституційна структура системи соціально-педагогічної діяльності з неповнолітніми в Україні.....	25
Висновки до розділу 1.....	36
РОЗДІЛ 2. РОЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ІНСПЕКТОРІВ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ З НЕПОВНОЛІТНІМИ.....	38
2.1. Сутність, правові основи та соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів.....	38
2.2. Форми та методи соціально-педагогічної діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми.....	47
Висновки до розділу 2.....	66
РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІСТУ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З НЕПОВНОЛІТНІМИ У ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ....	68
3.1. Програма дослідження змісту соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми у правоохоронних органах.....	68
3.2. Емпіричне дослідження соціально-педагогічного змісту роботи з неповнолітніми у правоохоронних органах.....	70
3.3. Програма профілактики девіантної поведінки неповнолітніх поліцейськими інспекторами.....	93
Висновки до розділу 3.....	102

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	104
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109
ДОДАТКИ.....	119

ВСТУП

Актуальність дослідження. Дестабілізація економіки, військові дії, спад виробництва, зниження життєвого рівня в країні, руйнування старої системи цінностей і стереотипів, що регулюють відносини особистості з суспільством на фоні імітації реформування – все це хворобливо переживається населенням, відображаючись на його соціальному самопочутті. Зміни, що нині відбуваються в суспільстві найбільше впливають на ще не сформовану психіку дітей і підлітків, тим самим, ускладнюючи процес соціалізації. Здоровий (фізично і психічно) підліток – це повноцінне майбутнє покоління, активний творчий, економічний потенціал країни. Все перспективи соціального та економічного, наукового і культурного розвитку прямо залежать від того, наскільки здорові наші діти, який рівень їхньої фізичної і розумової працездатності.

Стан і тенденції підліткових правопорушень – один з найважливіших індикаторів морального здоров'я і положення підростаючого покоління в суспільстві. Спостерігається бурхливе зростання кількості неповнолітніх з девіантною поведінкою, що виявляються в озлобленості, жорстокості, в асоціальних діях, таких як бродяжництво та безпритульність, алкоголізм, наркоманія, проституція, правопорушення. Поліція як новий публічний правоохоронний орган, що був реформований на базі міліції, окрім власне правоохоронних функцій виконує значну соціальну роль, в основі якої і криється соціально-педагогічний зміст поліцейської діяльності.

І, якщо раніше, для профілактики злочинів неповнолітніх існував окремий правоохоронний орган – кримінальна міліція у справах дітей, то тепер весь масив цієї роботи належить виконувати поліцейським інспекторам. Відповідне функціональне навантаження їхньої роботи перебуває у сфері наукових інтересів соціальної педагогіки не тільки на рівні теоретичного обґрунтування відповідних напрямків та форм роботи, а й на рівні практико-орієнтованої взаємодії у ключовій, у даному випадку, сфері – профілактиці

протиправної поведінки неповнолітніх, особливо акцентуючи увагу на підлітковому віці, як найбільш кризовому.

Науковим підґрунтям у нашому дослідженні стали праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців як Л. Ф. Анн, В. М. Бабакін, І. Д. Бех, М. А. Галагузова, В. В. Головченко, І. В. Зозуля, І. В. Козубовська, І. В. Ламаш, О. А. Менюк, Ю. О. Сердюк, Г.О. Сиротенко, Дж. Фінні, Т. Г. Харченко, О. В. Худякова та ін.

Однак, враховуючи, що процес реформування діяльності правоохоронних органів відбувається прямо зараз, більшість його структурних елементів практично не вивчені і потребують більш детального аналізу. Саме тому, темою нашого дослідження було обрано: «Соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми».

Об'єкт дослідження – діяльність поліцейських інспекторів.

Предмет дослідження – соціально-педагогічні форми та методи діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми.

Мета дослідження – охарактеризувати та дослідити соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми.

Гіпотеза дослідження – Соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів, перш за все, об'єктивно полягає у профілактиці девіантної поведінки неповнолітніх.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати сутність та соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми.
2. Дослідити специфіку соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми у правоохоронних органах.
3. Розробити програму профілактики девіантної поведінки неповнолітніх поліцейськими інспекторами.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань дослідження ми використали загальнонаукові теоретичні та практичні методи дослідження, а саме: аналіз науково-педагогічних джерел, узагальнення, порівняння,

систематизацію, анкетування, тестування, статистичні методи кількісної та якісної обробки отриманих результатів.

Експериментальна база дослідження: дослідно-експериментальна робота здійснювалася на базі Коростенського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області та у Коростенській міській гімназії.

Вибіркова сукупність: 20 підлітків, що знаходяться на обліку Коростенського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Житомирській області і 20 підлітків із ЗНЗ; 5 співробітників відділу поліції.

Теоретичне значення дослідження: узагальнено і систематизовано наукові дослідження про сутність та соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми.

Практичне значення дослідження: розроблено й обґрунтовано програму профілактики девіантної поведінки неповнолітніх поліцейськими інспекторами.

Апробація роботи: Результати дослідження опубліковані у збірнику наукових праць: Соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми // Актуальні проблеми соціальної сфери: [збірник наукових робіт викладачів і студентів] / за заг. ред. Н. П. Павлик. – Житомир : вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел (101 найменування). Робота викладена на 119 сторінках друкованого тексту та двадцяти трьох сторінках додатків.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Охарактеризувавши сутність та соціально-педагогічний зміст діяльності поліцейських інспекторів з неповнолітніми, ми прийшли до таких висновків. Поліція як новий публічний правоохоронний орган, що був реформований на базі міліції, окрім власне правоохоронних функцій виконує значну соціальну роль, в основі якої і криється соціально-педагогічний зміст поліцейської діяльності. Основним завданням поліції є надання поліцейських послуг щодо підтримання публічного порядку шляхом забезпечення безпеки осіб, суспільства і держави. З точки зору реалізації соціально-педагогічного змісту основним суб'єктом його реалізації є місцева поліція, до якої належить і діяльність служби поліцейських інспекторів, що спрямована на проведення загальної та індивідуальної профілактики серед жителів адміністративної дільниці.

Соціально-педагогічна діяльність з неповнолітніми, схильними до девіантної поведінки має загальнодержавний, комплексний характер і успішне її вирішення можливе тільки при спільних координованих зусиллях усіх соціальних інститутів «дотичних» до соціально-педагогічної діяльності: соціальних педагогів, поліцейських інспекторів, лікарів, педагогів, юристів, співробітників, соціологів, психологів, журналістів, а також широкої мережі державних і громадських організацій. Одночасно вона повинна проводитися диференційовано відносно підлітків і дорослих, учнів і батьків, бути різною для школярів і учнів ПТНЗ, студентів і робітничої молоді. Відповідно, диференційованими будуть і основні напрямки соціально-педагогічної взаємодії таких інститутів, ключовим з яких, у сучасній системі роботи з неповнолітніми правопорушниками виступають поліцейські інспектори.

Основним завданням поліцейського інспектора є робота з населенням та громадськими формуваннями на адміністративній дільниці щодо охорони громадського порядку та громадської безпеки, профілактики правопорушень та боротьби зі злочинністю. Відповідно до діючого законодавства, соціально-педагогічний зміст у діяльності поліцейських інспекторів реалізується через цілий ряд заходів, основними серед яких є проведення роботи із запобігання

правопорушенням дітей; виявлення, припинення та розкриття злочинів, учинених дітьми, застосування з цією метою оперативно-розшукових і профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми, вживати в межах своєї компетенції заходів до їх усунення; участь у правовому вихованні дітей; відвідування неповнолітніх правопорушників за місцем їх проживання, навчання, робота, проведення бесід з ними, їх батьками (усиновителями) або опікунами (піклувальниками); здійснення заходів соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі на певний строк і т.д. Заходи соціально-педагогічного попередження вчинення неповнолітніми правопорушень повинні бути спрямовані на посилення роботи з неповнолітніми, які не працюють і не навчаються; забезпечення збереження закладів освіти, розвиток і створення нових типів навчально-виховних закладів, організацію повноцінного дозвілля; недопущення закриття та перепрофілювання дитячих позашкільних закладів (як державних, так і комунальних); забезпечення доступності закладів культури та відпочинку для сімей з дітьми (театрів, кіно- та концертних залів, баз літнього відпочинку, спортивно-оздоровчих таборів тощо); недопустимість використання державних об'єктів фізкультури і спорту не за призначенням; відновлення мережі спортивних секцій та споруд за місцем проживання, у навчальних закладах, у сільській місцевості; відновлення системи правового навчання за участю працівників органів юстиції, прокуратури, суду, внутрішніх справ, державного арбітражу, адвокатури, юридичних служб державних підприємств, органів освіти, культури. Використання відповідних форм соціально-педагогічної діяльності у поєднанні з комплексною взаємодією різних соціальних інститутів дозволить не тільки ефективніше реабілітувати неповнолітніх злочинців, а й попереджувати девіантну поведінку у неповнолітніх.

2. Дослідивши специфіку соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми в правоохоронних органах, ми прийшли до наступних висновків. Нами виявлено наявність прямого негативного впливу девіантної поведінки та перебування на обліку в правоохоронних органах на процеси

соціального становлення неповнолітніх. За переважною більшістю показників соціалізованості особистості підлітка, діти, що не перебувають на обліку в поліції мають значно вищі показники соціальної адаптації, соціальної активності та моральної вихованості. Єдиним показником де спостерігається протилежна ситуація є соціальна автономність, що, на нашу думку, безпосередньо пов'язано із способом життя та соціальною ситуацією існування неповнолітніх правопорушників. При цьому, для об'єктивності дослідження, варто зазначити, що певні види кримінальної активності підлітків вимагали від них розвитку «імітації» певних просоціальних рис (індикатори чого відображено у графіках дослідження та їх описі). Це, на нашу думку, ще більше обґрунтовує необхідність комплексної соціально-педагогічної та психологічної допомоги відповідній категорії дітей.

Ми з'ясували, що практично всі підлітки, що перебувають на обліку у правоохоронних органах мають значну схильність до девіантної поведінки, що викликані порушеннями у сфері емоційно-вольового контролю, які, в свою чергу, спричинені, в основному, проблемами соціально-виховного характеру. Однак, найбільш репрезентативним (та тривожним) результатом є те, що за багатьма показниками значну схильність до девіантної та делінквентної поведінки мають і школярі підліткового віку з міської гімназії (контрольна група). При цьому, на нашу думку, практика виправдовування подібних результатів виключно специфікою підліткового віку є недоцільною. Ми вважаємо, що подібні результати найбільш яскраво показують також недостатню скоординованість, помилки менеджменту та відсутність системності і комплексності у побудові системи профілактичної діяльності з підлітками, які є основною «групою ризику» потенційних неповнолітніх правопорушників, та загрожують стати десоціалізуючим фактором для підлітків у найближчому майбутньому.

При цьому, ми виявили, що у поліцейських інспекторів, на яких після реформування покладено значну долю функціональних зобов'язань колишніх підрозділів міліції у справах неповнолітніх, сформоване вірне (на побутовому рівні) уявлення про соціально-педагогічну діяльність та її роль у професійній

роботі поліцейського інспектора. На думку опитаних інспекторів, вони у своїй діяльності застосовують широке коло професійного інструментарію, форм та методів соціально-педагогічної діяльності. При цьому усі респонденти відзначають безумовну домінанту профілактичних форм роботи, значимість якої вони прямо корелюють зі зниженням загального рівня схильності до девіантної поведінки серед неповнолітніх. Також опитані відзначають важливість соціально-педагогічного консультування та комплексної співпраці з іншими соціальними інституціями, зокрема відзначаючи у якості соціальних партнерів соціально-психологічні служби ЗНЗ. При використанні непрофілактичних методів (реабілітації, ресоціалізації і т.п.) основними партнерами респонденти назвали благодійні та релігійні об'єднання. Основною складовою успішної роботи, яку можна віднести до соціально-педагогічної сфери, всі поліцейські вважають комплексну взаємодію та поєднання виховного впливу всіх соціальних інститутів, особливо акцентуючи увагу на родині, школі та соціальних спільнотах.

3. Розробивши програму профілактики девіантної поведінки неповнолітніх поліцейськими інспекторами, можемо узагальнити наступне. Ця програма спрямована на побудову і розвиток комплексної співпраці поліцейських інспекторів з іншими соціальними інституціями для профілактики девіантної поведінки в середовищі неповнолітніх. Розроблена програма передбачає три ключові етапи її реалізації: індивідуальне консультування та робота з дітьми з «груп ризику»; впровадження в ЗНЗ комплексних довготривалих профілактичних програм; впровадження в школах занять за методом «рівний-рівному» за допомогою ресоціалізованих неповнолітніх злочинців та підтримці громадських організацій. Реалізація цієї програми, на нашу думку, дозволить розробити систему ефективних індивідуальних профілактичних заходів поліцейських інспекторів; побудувати систему комплексної взаємодії правоохоронних органів, сім'ї, школи та громадських організацій у сфері профілактики девіантної поведінки неповнолітніх; сприяти поширенню соціального досвіду ресоціалізованих неповнолітніх злочинців через застосування програм «рівний-рівному»;

знизити рівень схильності підлітків до девіантної поведінки з метою зниження кількості неповнолітніх правопорушників та їх потенційної ресоціалізації; сформувати у батьків та педагогів високий рівень готовності до спільної діяльності в сфері профілактики протиправної поведінки неповнолітніх. А відповідне поєднання впливу різних соціальних інституцій дозволить, на нашу думку, сприяти значному зниженню рівня девіацій та протизаконних дій в середовищі неповнолітніх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Алемаскин М. А. Воспитательная работа с подростками / М. А. Алемаскин. – М. : Знание, 1999. – 47 с.
2. Андреева Г. М. Психология социального познания [учеб. пособ. для студ. вузов] / Г. М. Андреева. – М.: Аспект Пресс, 2005. – 303 с.
3. Андрееенкова Н. В. Проблема социализации личности / Н. В. Андрееенкова. – М. : Высшая школа, 1970. – 405 с.
4. Анн Л. Ф. Психологічний тренінг з підлітками / Л. Ф. Анн. – Харків : Основа, 2009. – 322 с.
5. Артюшкіна Л. М. Соціальний педагог школи: теорія і практика роботи : Навчально – метод. посібник д/студентів спец-ті «Соціальна педагогіка» / Л. М. Артюшкіна. – Суми : СумДПУ, 2004. – 124 с.
6. Ахметшина В. А. Психолого-педагогические аспекты работы с родителями / В. А. Ахметшина // Справочник классного руководителя. – 2007. – №1. – С. 65 – 73.
7. Білоусова В. О. Теорія і методика гуманізації відносин підлітків / В. О. Білоусова. – К. : ІЗМН, 1997. – 192 с.
8. Бабакін В. М. Сучасні тенденції наукових досліджень і правозастосовної практики протидії молодіжній злочинності / В. М. Бабакін // Право і Безпека. – 2015. – № 2. – С. 86-92.
9. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах та таблицях [Навчальний посібник] / О. В. Безпалько – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 134 с.
10. Беличева С. А. Превентивная практика и социальная работа с детьми и семьями группы риска / С. А. Беличева // Профессиональная библиотека работника социальной службы. – 2001. – №2. – С. 34 – 39.
11. Березина В. Социальный педагог в школе / В. Березина, Г. Ермоленко // Воспитание школьников. – 1994. – №2. – С. 205.
12. Бех І. Д. Виховання особистості : Навчально-методичний посібник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 341 с.

13. Бобнева М. И. Социальные нормы и регуляция поведения / М. И. Бобнева. – М. : Наука, 1998. – 309 с.
14. Бородулина С. Ю. Коррекционная педагогика: психолого-педагогическая коррекция отклонений в развитии и поведении школьников / С. Ю. Бородулина. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. – 352 с.
15. Брюхова В. М. Партнёрство семьи и школы / В. М. Брюхова. – М. : Чистые пруды, 2007. – 32 с.
16. Вакуленко О. В. Особливості соціального розвитку особистості у підлітковому віці / О. В. Вакуленко // Український соціум. – 2004. – № 1 (3). – С. 95 – 99.
17. Вереніч Н. О. Особливості тривожності шкільної молоді / Н. О. Вареніч // Психолог. – 2004. – №23 – 24. – С.41 – 43.
18. Вульф Б. З. Социальный педагог в системе общественного воспитания / Б. З. Вульф // Педагогика. – 1992. – № 5/6. – С.45 – 49.
19. Галагузова М. А. Методика і технології роботи соціального педагога / М. А. Галагузова. – М. : Гардарики, 2002. – 226 с.
20. Геращенко О. В. Дисфункціональна сім'я як фактор соціалізації підлітків, схильних до бродяжництва / О. В. Геращенко // Право і Безпека. – 2016. – № 2. – С. 120-124.
21. Гладких И. В. Методические рекомендации по разработке учебных кейсов / И. В. Гладких. – СПб: Речь, 2004. – 190 с.
22. Головченко В. В. Ефективність правового виховання. Поняття, критерії, методика вимірювання / В. В. Головченко. – К. : Радянська школа, 1985. – 140 с.
23. Головченко В. В. Освіта і правосвідомість / В. В. Головченко // Юридичний вісник України, 1997. –№ 16. – С. 22.
24. Гордин Л. Ю. Воспитание и социализация / Л. Ю. Гордин. – М. : Академия, 1997. – 243 с.
25. Григорьев Д. В. Эффективное воспитание: школа и семья как партнёры / Д. В. Григорьев, Ю. А. Чистяков, О. Ю. Кожурова // Народное образование. – 2010. – № 10. – С. 241 – 250.

26. Гуров В. Н. Социализация личности: Социальный педагог, семья и школа / В. Н. Гуров. – М. : Гардарики, 1993. – 166 с.
27. Демичева А. Девиантное поведение в современном украинском обществе / А. Демичева // Вопросы воспитания. – 1999. – №2. – С. 94-98.
28. Дети в кризисных ситуациях: профилактика негативных явлений и социально-психологическая помощь /под общ. ред. И. Д. Зверевой. – К.: Наук. світ, 2001.– 63 с.
29. Дмитриенко Ю. М. Скрытые эффекты девиантного правосознания: ориентиры и природа синергетической методологии правового познания / Ю. М. Дмитриенко // Право і Безпека. – 2004. – Т. 3, № 4. – С. 18-25.
30. Добренев В. И. Социальные институты и процессы / В. И. Добренев, А. И. Кравченко. – М. : МГУ, 2000. – 339 с.
31. Дубровина И. В. Формирование личности в переходный период от подросткового к юношескому возрасту / И. В. Дубровина. – М. : Педагогика, 1987. – 192 с.
32. Жмир В. Соціальна держава, соціальна політика, соціальна робота (спроба концептуального аналізу) / В. Жмир // Соціальна політика і соціальна робота. – № 1 (2), 1997. – С. 7-12.
33. Закатова И. Н. Социальная педагогика в школе / И. Н. Закатова, Г. К. Селевко. – М. : АСТ, 1996. – 174 с.
34. Зозуля І. В. Вступ до теорії реформування системи МВС України / І. В. Зозуля // Право і Безпека. – 2004. – Т. 3, № 4. – С. 67-75.
35. Капська А. Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи [модульний курс дистанційного навчання] / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола. – К. : Академія, 2002. – 164 с.
36. Кащенко В. П. Педагогическая коррекция: Исправление недостатков характера у детей и подростков / В. П. Кащенко. – М. : Академия, 1999. – 301 с.
37. Клейберг Ю. А. Социально-педагогическая коррекция девиантного поведения подростков / Ю. А. Клейберг. – СПб. : Питер, 2005. – 430 с.

38. Коваль Л. Г. Соціальна педагогіка / соціальна робота: Навчальний посібник / Л. Г. Коваль, І. Д. Зверєва, С. Р. Хлеб'юк. – К. : ІЗМН, 1997. – 392 с.
39. Козубовська І. В. Соціальна профілактика девіантної поведінки: корекція відхилень у поведінці важковиховуваних дітей у процесі професійного педагогічного спілкування / І. В. Козубовська, Г. В. Товканець. – Ужгород : Вид-во УжДУ, 1998. – 180 с.
40. Кон И. С. Родители и дети / И. С. Кон // Психология ранней юности. – М. : Просвещение, 1989. – С.16 – 19.
41. Константин О. В. Щодо проблеми правової культури як умови забезпечення прав і свобод особистості в Україні / О. В. Константин // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – № 1 (52). – С. 6 – 9.
42. Корнєв М. Н. Соціальна психологія / М. Н. Корнєв, А. Б. Коваленко. – К. : Наукова думка, 1995. – 304 с.
43. Кулецьки М. Самоуправление и медиация в конфликте / М. Кулецьки // Социс. – 1999. – №4. – С. 62 – 64.
44. Лактіонова Т. В. Принципи віктимологічної профілактики злочинів / Т. В. Лактіонова // Право і Безпека. – 2004. – Т. 3, № 4. – С. 26-30.
45. Ламаш І. В. Феномен поліцейської культури (police culture) у сучасних зарубіжних дослідженнях / І. В. Ламаш // Право і Безпека. – 2016. – № 2. – С. 11-17.
46. Лукина А. К. Социальная педагогика как педагогика среды / А. К. Лукина. – Красноярск : КГУ, 2004. – 226 с.
47. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці / С. Д. Максименко. – К.: Наукова думка, 1999. – 188 с.
48. Максимова Н. Ю. Виховна робота з соціально дезадаптованими школярами: Методичні рекомендації / Н. Ю. Максимова. – К.: ІЗМН, 1997. – 136 с.
49. Маліхіна Т. Психолого-педагогічна робота з попередження аморальної поведінки підлітків / Т. Маліхіна // Рідна школа. – 1999. – №9. – С.50 – 53.

50. Мардахаев Л. В. Социальная педагогика / Л. В. Мардахаев. – М. : Гардарики, 2005. – 269 с.
51. Маркова И. М. Роль культурно-образовательной среды в социализации школьников / И. М. Маркова // Вопросы воспитания, 2008. – №3. – С. 7.
52. Медико-соціальні та правові аспекти девіантної поведінки дітей та підлітків: метод. рекомендації / Г. О. Слабкий, В. В. Беспалько, О. В. Коган та ін. – Кам'янець – Подільський: Абетка-НОВА, 2004. – 32 с.
53. Мельник К. Ю. Сучасні проблеми проходження служби в органах внутрішніх справ / К. Ю. Мельник // Право і Безпека. – 2014. – № 3. – С. 181-185.
54. Менюк О. А. Формування правової культури: теоретичні та прикладні аспекти / О. А. Менюк. – К. : Оріяни. – 2001. – 172 с.
55. Мовчан О. В. Житлові права дітей / О. В. Мовчан // Право і Безпека. – 2014. – № 4. – С. 204-208.
56. Момотенко Т. Д. Правоохоронні органи: поняття і сутність / Т. Д. Момотенко // Право і Безпека. – 2014. – № 4. – С. 128-131.
57. Московченко В. В. Особливості соціальної тривоги та соціофобії у делінквентних підлітків / В. В. Московченко // Право і Безпека. – 2016. – № 2. – С. 129-134.
58. Никитина В. А. Социальная педагогика [Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / В. А. Никитина. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 272 с.
59. Никитина Л. Е. Организация социально-педагогической работы в школе / Л. Е. Никитина. – М. : Академ. проект, 2009. – 182 с.
60. Павленок П. Д. Технологии социальной работы в разных сферах жизнедеятельности / П. Д. Павленок. – М. : «Дашков и Ко», 2004. – 236 с.
61. Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка / С. С. Пальчевський. – К. : Либідь, 2005. – 454 с.
62. Пачковський Ю. Ф. Проблеми молоді: соціолого – психологічні аспекти вивчення та діагностики / Ю. Ф. Пачковський // Збірник науково –

- методичних матеріалів для роботи з дітьми, що зазнали насильства. – Львів : ВНТЛ, 1999 – 68 с.
63. Про національну поліцію : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. – Назва з екрану.
  64. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю : Закон України № 2558 від 21 червня 2001 р. // *Голос України*. – 2001. – 27 лип. – С. 4.
  65. Процких О. Ю. Інформаційна взаємодія Національної поліції України з органами публічної влади та громадськістю / О. Ю. Процких // *Право і Безпека*. – 2015. – № 4. – С. 50-55.
  66. Сердюк Ю. О. Деякі напрямки вдосконалення соціальної роботи в органах внутрішніх справ України (на матеріалах ГУ МВС України в АР Крим) / Ю. О. Сердюк // *Право і Безпека*. – 2004. – Т. 3, № 4. – С. 164-166.
  67. Сиротенко Г. О. Шляхи оновлення освіти: Науково-методичний аспект / Г.О. Сиротенко. – Харків : Основа, 2003. – 96 с.
  68. Солнцева Х. В. Організація поліцейської діяльності в Україні та США: структура / Х. В. Солнцева // *Право і Безпека*. – 2016. – № 1. – С. 69-73.
  69. Субота С. І. Особливості взаємодії громадянського суспільства та поліції в умовах тоталітарного політичного режиму / С. І. Субота // *Право і Безпека*. – 2016. – № 1. – С. 73-79.
  70. Третях С. І. Правове забезпечення правової культури населення як умова створення основ громадянського суспільства / С. І. Третях // *Право України*. – 2005. – № 4. – С. 26 – 30.
  71. Харченко С. В. Роль умов соціалізації в розвиненні соціального інтелекту особистості / С. В. Харченко // *Право і Безпека*. – 2016. – № 2. – С. 146-151.
  72. Харченко Т. Г. Идея взаимодействия школы и социальной среды в современной педагогике / Т. Г. Харченко. – Луганськ : Вид-во СНУ, 2001. – 31 с.
  73. Холостова Е. И. Технология социальной работы / Е. И. Холостова. – М. : Инфра-М, 1998. – 314 с.
  74. Худякова О. В. Вимоги до кандидатів на службу в поліції / О. В. Худякова // *Право і Безпека*. – 2015. – № 4. – С. 107-111.

75. Худякова О. В. Наказ як підстава для призначення на посаду поліцейського / О. В. Худякова // Право і Безпека. – 2016. – № 2. – С. 99 – 102.
76. Чалий Ю. І. Виховання як елемент освітньої послуги / Ю. І. Чалий // Право і Безпека. – 2015. – № 3. – С. 129-132.
77. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи [навчальний посібник] / В. М. Шахрай – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 464 с.
78. Athanasou A. James International Handbook of Career Guidance / J. A. Athanasou. – Sydney : Springer, 2008. – 741 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://link.springer.com/book/10.1007/978-1-4020-6230-8/page/1>. – Назва з екрану.
79. Bacon M. Police culture and the new policing context / М. Bacon // The future of policing. – Abingdon : Routledge, 2014. – pp. 103–119.
80. Berns R. Child, Family, School, Community: Socialization and Support / R. Berns. – Boston: Cengage Learning. – 31 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cengagebrain.com.mx/content/9781133792451.pdf>. – Назва з екрану.
81. Berns Roberta M. Child social competitions: Socialization and social support / Roberta M. Berns. – Boston: Cengage Learning. – 31 p. – Режим доступу : <http://www.cengagebrain.com.mx/content/9781133792451.pdf>. – Назва з екрану.
82. Cassan D. Police socialisation in France and in England: How do they stand towards the community policing model? / D. Cassan // EJPS. – 2012. – Vol. 1. – Pp. 83 – 89.
83. Chan J. B. L. Changing Police Culture: Policing in a Multicultural Society / Janet B. L. Chan. – Cambridge : Cambridge University Press, 1997. – 268 p.
84. Christenson S. Schools and Families: Creating Essential Connections for Learning / S. Christenson. – New York: The Guilford Press, 2001. – 246 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1017&context=cyfsposters>. – Назва з екрану.

85. Constable R. School social work : practice and research perspectives / R. Constable, John P. Flynn. – New York: Lyceum Books, 2002. – 527 p. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://lyceumbooks.com/pdf/Scslocwk7_Chapter_01.pdf. – Назва з екрану.
86. Fagnano Ch. School, family, and community interaction: a view from the firing lines / Ch. Fagnano. – New York: Westview Press, 1994. – 183 p. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://www.abebooks.co.uk/servlet/FrameBase?content=/en/imagegallery/imagegallery.shtml?si=t%26images=\\$pictureurlpopup](http://www.abebooks.co.uk/servlet/FrameBase?content=/en/imagegallery/imagegallery.shtml?si=t%26images=$pictureurlpopup). – Назва з екрану.
87. Fekjær S. B. Police students' social background, attitudes and career plans / S. B. Fekjær // Policing: An International Journal of Police Strategies & Management. – 2014. – Vol. 37, No. 3. – Pp. 467–483.
88. Jaschke H. G. Modern Police Science as an Integrated Academic Discipline: A Contribution to the Debate on its Fundamentals / H. G. Jaschke, K. A. Neidhardt // Policing & Society. – 2007. – Vol. 17, No. 4. – pp. 303 – 320.
89. Kelly O. Community, Police and the State: Storming the Citadels / O. Kelly. – London : Comedia, 1999. – 204 p.
90. Kersten J. Police Science. A programmatic analysis of how police science stands in the German-speaking world / J. Kersten // SIAK-Journal – Journal for Police Science and Practice (International Edition). – 2013. – Vol. 3. – Pp. 4 – 18.
91. Lauritz L. E. Impact of selection and distrust in construction of professional police identity / L. E. Lauritz, S. Karp // The Evolution of Policing : Worldwide Innovations and Insights / Melchor C. de Guzman. – New York : Taylor & Francis, 2013. – Pp. 77 – 91.
92. O'Neill M. E. Police occupational culture: New debates and directions / M. E. O'Neill, M. Marks, A. Singh. – Emerald, 2007. – 412 p.
93. Policing Futures. The police, law-enforcement and the Twenty-First Century / Edited by P.Francis, P.Davies. – London, 1997. – 248 p.
94. Reginald John Center for civic education / J. Reginald. – The University of North Carolina Press: Chapell Hill, 1994. – 187 p. – [Электронный ресурс]. –

Режим доступа: http://www.civiced.org/index.php?page=content_types. – Назва з екрану.

95. Reiner R. Policing a postmodern society / R. Reiner // *The Modern Law Review*. – 1992. – Vol. 55.6. – pp. 761–781.
96. Reiner R. *The Politics of the Police* / R. Reiner. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 352 p.
97. Rowe J. *Child Care Now: A Survey of Placement Patterns* / J. Rowe, M. Hundley, L. Garnett. – London : British Agencies for Adoption and Fostering, 1989. – 176 p.
98. Rubin J. *Police and community: partnership through social communications* / J. Rubin. – Philadelphia: Brunner / Mazel, 2002. – 108 p.
99. Sarat Austin Special Issue: Law Firms, Legal Culture, and Legal Practice / A. Sarat. – Bingley : Emerald group publishing, 2010. – 238 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.virginia.edu/sociology/publications/faculty%20articles/Gorman-Articles/Racial&EthnicMinority_LawFirms.pdf. – Назва з екрану.
100. Sklansky D. A. *Seeing blue: Police reform, occupational culture, and cognitive burn-in* / D. A. Sklansky // *Police occupational culture: New debates and directions*. – Oxford : Elsevier, 2007. – pp. 19 – 46.
101. Smith George Patrick *Family values and the new society : dilemmas of the 21st century*. – Westport, Conn. : Praeger, 1998. – 285 p.